

Datum: 2026-02-09

Diarienummer: 2024/1149

RiR 2026:5

Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk

Bilaga 1. Metodbeskrivning, tabeller och diagram

Innehåll

1	Registeranalys	3
1.1	Grunddata	3
1.2	Analyspopulation 1 – riskpopulation oseriösa arbetsgivare vid ansökan	4
1.2.1	Analyspopulation	4
1.2.2	Riskindikatorer	4
1.2.3	Deskriptiv statistik	7
1.3	Analyspopulation 2 – kontroll av arbetsinkomst i förlängningsärenden	9
1.3.1	Analyspopulation	10
1.3.2	Metod	10
1.3.3	Deskriptiv statistik	11
1.4	Analyspopulation 3 – efterkontroller av arbetstillstånd	11
1.4.1	Analyspopulation	11
1.4.2	Riskindikatorer	12
1.4.3	Deskriptiv statistik	12
2	Aktgranskning av ansökningsärenden	15
2.1	Syfte och urval	15
2.2	Resultat	15
	Referenslista	18

1 Registeranalys

1.1 Grunddata

Riksrevisionen har utgått ifrån Migrationsverkets register för ansökningar om arbetstillstånd som inkommit 2016–2025 som grunddata för analysen av ansökningar om arbetstillstånd. Vi har avgränsat oss till att undersöka arbetstillstånd för arbetstagare med anställning i Sverige som bedöms enligt huvudregeln om arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716). Det är från denna grupp det största antalet ansökningar om arbetstillstånd kommer. Vår avgränsning innebär därmed att vi *inte* berör arbetstillstånd för grupper där särskilda regler gäller, som forskare, säsongsarbetare, praktikanter, idrottare, artister, au-pairer, feriearbetare, personer med ICT-tillstånd eller EU-blåkort, eller anhöriga till arbetstagare. Vi har även avgränsat bort ansökningar om arbetstillstånd från s.k. spårbytare då möjligheten till spårbyte avskaffades år 2025. År 2023 utgjorde vår studiepopulation 74 procent av alla arbetstillståndsansökningar i gruppen arbetstagare.¹ Den enskilt största gruppen som utesluts är förstagångsansökningar om arbetstillstånd från spårbytare.

I Migrationsverkets data förekom 31 100 unika företag/organisationer; 30 700 (99 procent) av dessa hade korrekta organisationsnummer och kunde därmed kopplas mot registerdata från Statistiska Centralbyrån (SCB). Nyckelkopplingen företag/organisation är den viktigaste kopplingen i våra analyser. I Migrationsverkets underlag förekom 134 300 individer; 94 000 av dessa kunde kopplas mot SCB:s registerdata. Övriga 40 200 individer (30 procent) kunde inte kopplas mot SCB:s registerdata då de saknar registrering om folkbokföring. Att ett antal individer inte kunde kopplas påverkar enbart en av analyserna där vi tar fram en population över individer som haft arbetsinkomst under 13 000 kronor. Detta påverkar antalet individer vi lyckats identifiera.

Vi utesluter ärenden med flera delbeslut. Flera delbeslut i ett ärende härstammar oftast från överklagade beslut. Vi behåller alla övriga ansökningar.

Vi använder oss även av Migrationsverkets data för efterkontrollsärenden samt återkallelseärenden kopplade till efterkontrollsärenden år 2023–2025. Vi använder oss av registeruppgifter från SCB i form av månadsvisa arbetsgivardeklarationer på individnivå och månadsvisa arbetsgivardeklarationer huvuduppgift, samt uppgifter från Företagsdatabasen (FDB), Företagens ekonomi (FEK), Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA).

¹ E-post Migrationsverket, 2025-08-20.

1.2 Analyspopulation 1 – riskpopulation oseriösa arbetsgivare vid ansökan

I denna analys skapar vi riskindikatorer som anger om det finns en förhöjd risk för oseriös arbetsgivare vid ett ansökningsärende för arbetstillstånd. Både förstagångsärenden och förlängningsärenden omfattas. Vi redovisar förekomsten av våra riskindikatorer, hur ofta ärenden med dessa indikatorer beviljas och hur ofta handläggaren gjort en slagning i Centrala utlänningsdatabasen (CUD) samt i Infotorg när ärenden med dessa riskindikatorer beviljas.

1.2.1 Analyspopulation

Förstagångs- och förlängningsärenden med beslut 2023–2024 undersöks.

Följande exkluderingar tillämpas i analyspopulationen:

- Ärenden där beviljande av permanent uppehållstillstånd getts och där en förlängningsansökan finns kopplad. Anledningen är att det främst är villkoren för det permanenta uppehållstillståndet som prövas, och där har framåtblickande arbetsgivarkontroll ingen betydelse.
- Ärenden där inga korrespondenskoder finns registrerade har uteslutits. Den huvudsakliga anledningen till att korrespondenskoder saknas i ett ärende är att det skett arbetsgivarbyten mitt under pågående arbetstillstånd och att korrespondenskoderna finns i ärendet med den ursprungliga arbetsgivaren. Totalt exkluderades 2 760 av 54 171 ärenden (5,1 procent).
- Ärenden där information om organisationsnummer saknas har också uteslutits. Antalet ärenden som uteslöts var 222 av 51 411 (0,4 procent).

1.2.2 Riskindikatorer

Följande riskindikatorer används för att bedöma risk för att arbetsgivaren inte är seriös i ett arbetstillståndsärende:

- Organisationsnumret finns inte registrerat hos Skatteverket vid ärendets beslutsdatum².
- Arbetsgivaren är inte registrerad i arbetsgivarregistret.
- Arbetsgivaren har ingen registrerad F-skattsedel.
- Företaget har en avslutad konkurs eller likvidering eller är i en pågående konkurs- eller likvideringsprocess.
- Arbetsgivaren har ingen inrapporterad arbetsgivaravgift någon av de 3 månaderna före beslut om arbetstillstånd.

² Registrerings- och avregistreringsdatum för när juridisk enhet registreras eller avregistreras hos Skatteverket och därmed kommer in i eller utträder ur SCB:s population i Företagsdatabasen.

- Arbetsgivaren har koppling till ett tidigare ärende med avslag pga. misstänkt skenanställning eller att arbetsgivaren har bedömts som oseriös.³
- Arbetsgivaren har koppling till ett tidigare ärende med avslag pga. ekonomisk oförmåga under senaste sexmånadersperioden.

I analysen utgår vi ifrån att indikatorn ska ha funnits vid beslutsdatum för ärendet.

De fem första riskindikatorerna ingår uttryckligen eller har en liknande motsvarighet i Ekobrottsmyndighetens checklista för att undvika oseriösa aktörer⁴; vissa av dessa fem förekommer i Finanspolisens informationsblad om falska individuppgifter som lämnas av arbetsgivare till Skatteverket⁵. Notera dock att indikatorerna just är riskindikatorer och att förekomst av dem i ärenden kan ha legitima förklaringar. Exempelvis kan uteblivna arbetsgivaravgifter eller arbetsgivarregistrering bero på att den tilltänkta arbetsgivaren inte har några anställda men vill anställa sin första via arbetskraftsinvandring. Ärenden som rör nystartade verksamheter är dock samtidigt något som klassas som utredningskrävande av Migrationsverket då högre risk för missbruk finns. Ett annat exempel är att en arbetsgivare kan ha varit seriös och haft god ekonomisk förmåga vid ansökningstillfället men i väntan på beslut hunnit gå i konkurs. Om denna arbetsgivare ändå får beviljat arbetstillstånd fast konkursen var ett faktum vid beslutstillfället kan det dock vara tecken på otillräcklig kontroll; vår indikator fångar upp dessa fall.

De två sista riskindikatorerna har hämtats från Migrationsverkets uppgifter om avslagsorsaker. Vi lade till kravet att det tidigare avslaget pga. ekonomisk oförmåga ska ha skett nyligen då vi bedömer att det som riskfyllt att arbetsgivaren plötsligt skulle ha hunnit få en ekonomisk förmåga inom 6 månader. Det är en relativt kort period att hinna få ekonomisk förmåga att anställa någon, vi bedömer att det finns en risk att ekonomiska underlag har förfalskats för att visa på ekonomisk förmåga.

För att se om det finns en validitet i våra riskindikatorer redovisar vi i tabell 1 statistiska t-test som visar om ärenden med våra olika indikatorer har signifikant högre sannolikhet att få avslag med avslagsorsaken ”oseriös arbetsgivare eller skenanställning” eller avslag oavsett orsak. Syftet är att visa att våra indikatorer kan hjälpa till att predicera oseriösa arbetsgivare. Alla riskindikatorer hade ett statistiskt säkerställt samband med avslag oavsett orsak och alla förutom de två indikatorerna ”organisationsnumret finns inte registrerat hos Skatteverket” och ”arbetsgivare har inlett/avslutat konkurs eller har beslutad/avslutat likvidation” hade samband med avslagsorsaken oseriös arbetsgivare eller skenanställning. Det starkaste sambandet kunde ses för riskindikatorn ”tidigare avslag oseriös arbetsgivare eller skenanställning”.

³ Vi räknar ej med två arbetsgivare som hade koppling till dessa ärenden men där vår aktgranskning visat att arbetsgivaren ej var delaktig part i skenanställningen.

⁴ Ekobrottsmyndigheten, ”Checklista: Undvik oseriösa aktörer”, hämtad 2025-06-01.

⁵ Polismyndigheten, *Finanspolisens informerar – falska individuppgifter*, 2024.

När det gäller indikatorerna att bolaget inte finns registrerat eller har inlett/avslutat konkurs eller likvidation, gjorde vi ett stickprov och observerade att handläggare ofta använder andra avslagsorsaker såsom ”saknas arbetsgivare” i dessa fall. Dessa indikatorer skulle strikt kunna ses som indikation på att arbetsgivaren inte existerar, därav att samband med avslagsorsak oseriös arbetsgivare inte finns. Vi bedömer dock att det faktum att arbetsgivaren inte existerar kan anses som oseriöst och väljer därför att utgå även från dessa riskindikatorer när vi bedömer risk för oseriös arbetsgivare.

Kvaliteten i avslagsorsaken ”oseriös arbetsgivare eller skenanställning” bedömer vi som god med grund i Migrationsverkets analys av avslagsorsaken som visade att nyckelorden skenanställning, oseriös anställning, kringgå regler, oskäligen arbetsvillkor och orimliga arbetsvillkor fanns i över 80 procent av avslagsbesluten med avslagsorsaken. Söktermerna bedömdes även ha hög träffsäkerhet när Migrationsverket undersökte ett stickprov.⁶

Tabell 1 Samband mellan riskindikatorer och avslagsorsak ”oseriös arbetsgivare/skenanställning” eller oavsett orsak

Indikator	Avslag oseriös/skenanställning – koefficient (p-värde)	Avslag oavsett orsak – koefficient
Tidigare avslag oseriös arbetsgivare eller skenanställning	0,171 (0,00)***	0,34 (0,00)***
Arbetsgivare har nyligen getts avslag pga. ekonomisk oförmåga	0,045 (0,00)***	0,54 (0,00)***
Arbetsgivare har ingen inrapporterad arbetsgivaravgift 3 månader före beslut	0,074 (0,00)***	0,54 (0,00)***
Organisationsnumret finns inte registrerat hos Skatteverket vid beslut	0,034 (0,24)	0,55 (0,00)***
Arbetsgivare har inlett/avslutat konkurs eller har beslutad/avslutat likvidation	0,027 (0,24)	0,70 (0,00)***
Arbetsgivare ej i arbetsgivarregistret vid beslut	0,069 (0,00)***	0,67 (0,00)***
Arbetsgivare har ej F-skatt vid beslut	0,049 (0,00)***	0,63 (0,00)***

Anm.: *** signifikant på 99 procents signifikansnivå **signifikant på 95 procents signifikansnivå *signifikant på 90 procents signifikansnivå

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2024.

⁶ Migrationsverket, *Migrationsverkets prövningsprocesser – en översiktlig riskanalys*, 2025, s. 41–42.

1.2.3 Deskriptiv statistik

Vår analys visar att det i 4 185 av 51 189 granskade ärenden (cirka 8 procent) fanns en eller flera arbetsgivaruppgifter som indikerar risk för att arbetsgivaren inte är seriös (tabell 2). Totalt var det 1 907 arbetsgivare som hade en eller flera arbetsgivaruppgifter som indikerade risk för att arbetsgivaren inte var seriös. Det absolut vanligaste är att enbart en arbetsgivaruppgift indikerar risk för oseriös arbetsgivare. Antalet beviljade arbetstillstånd bland ärenden med en eller fler indikationer på risk för oseriös arbetsgivare var 1 698. Andelen av dessa ärenden som blev beviljade var 41 procent. Beviljandegraden minskade ju flera indikatorer som fanns.

Tabell 2 Antal och andel (procent) ärenden med riskindikatorer samt antal och andel (procent) beviljade av dessa 2023–2024

Antal arbetsgivaruppgifter som indikerar risk för oseriös arbetsgivare	Ärenden med riskfaktorer	Beviljade ärenden
0	47 004 (92)	39 953 (85)
1	3 735 (7,3)	1 671 (45)
2	242 (0,5)	11 (25)
3 eller fler	208 (0,4)	16 (14)
Totalt	51 189 (100)	41 714 (81)

Anm.: Inkluderar både förstags- och förlängningsärenden.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2024.

I tabell 3 redovisar vi vilka riskindikatorer på oseriös arbetsgivare som förekommer; notera att ett ärende kan innehålla flera riskindikatorer. Våra resultat visar att den vanligaste riskindikatorn är att arbetsgivaren tidigare har fått avslag pga. misstänkt skenanställning eller bedömts som oseriös. Denna uppgift förekom i 2 751 (5,4 procent) av granskade ansökningar. När den förekom beviljades 49 procent av ansökningarna. I diagram 1 presenteras en kumulativ fördelning av antalet avslag pga. oseriös arbetsgivare eller skenanställning, för de ärenden som beviljats och haft minst 1 tidigare avslag av dessa anledningar. Vi ser att nästan 20 procent av ärendena hade en arbetsgivare som fått 2 eller fler tidigare avslag pga. oseriös arbetsgivare eller skenanställning. Cirka 10 procent hade fått 4 eller fler avslag, och 5 procent hade fått 6 eller fler.

Tabell 3 Förekomst av riskindikatorer bland granskade ansökningar om arbetstillstånd 2023–2024, antal och andel (procent)

Arbetsgivaruppgift som indikerar risk för missbruk	Antal fall (andel av ansökningar)	Antal beviljade (andel beviljade av fall)	Antal av beviljade där ingen slagning i CUD gjorts	Antal av beviljade där ingen slagning i Infotorg gjorts
Arbetsgivare har tidigare avslag pga. skenanställning eller oseriös arbetsgivare	2 751 (5,4)	1 344 (49)*	23 (2)	36 (3)
Arbetsgivare har nyligen getts avslag pga. ekonomisk oförmåga**	410 (0,8)	113 (28)	1 (1)	1 (1)
Arbetsgivare har ingen inrapporterad arbetsgivaravgift 3 månader före beslut	1 084 (2,0)	313 (29)	6 (2)	6 (2)
Organisationsnumret/bolaget finns inte registrerat hos Skatteverket vid beslut***	89 (0,2)	24 (27)	1 (4)	1(4)
Arbetsgivare har inlett/avslutat konkurs eller har beslutad/avslutat likvidation	124 (0,2)	14 (11)	0 (0)	0 (0)
Arbetsgivare ej i arbetsgivarregistret vid beslut	254 (0,5)	37 (15)	0 (0)	0 (0)
Arbetsgivare har ej F-skatt vid beslut	288 (0,5)	55 (19)	1 (2)	1 (2)
Totalt	5 000 (10)	1 900 (38)	32 (2)	45 (2)

Anm.: 51 189 granskade ansökningar av arbetstillstånd undersöktes. Ett och samma ärende kan förekomma under flera indikatorer. Av de med minst 1 indikator hade 90 procent enbart 1 indikator.

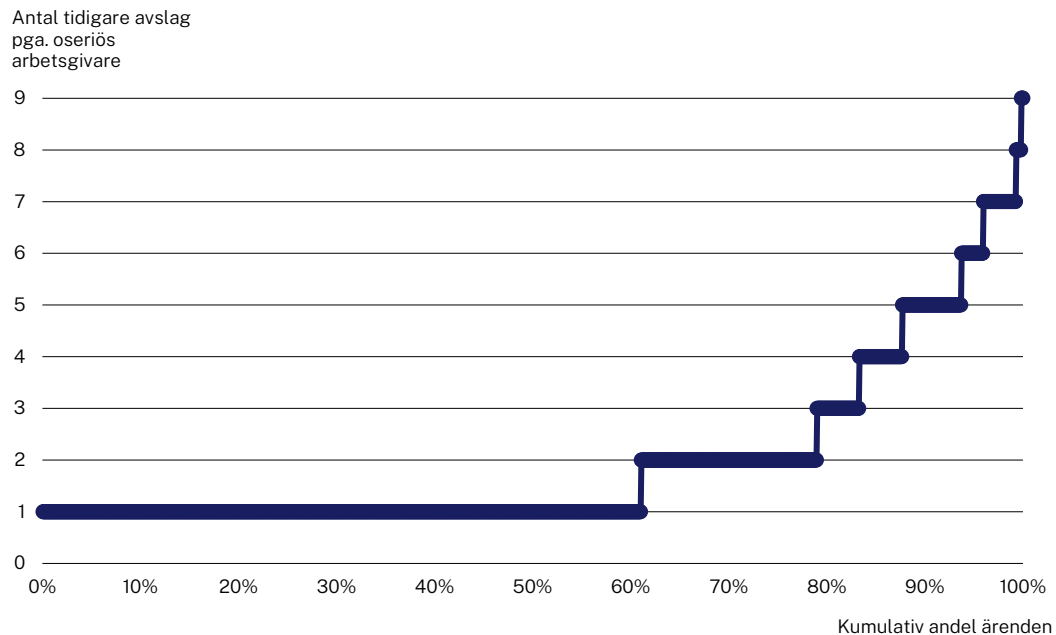
* I 58 procent (774 stycken) av beviljade ärenden med denna indikator hade det tidigare avslaget skett inom 18 månader från beslutsdatumet.

** Med nyligen avser vi att tidigare avslag getts för 6 månader sedan eller mer nyligen.

*** Ej ett registrerat företag/juridisk enhet.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2024.

Diagram 1 Kumulativ fördelning som visar hur stor andel ärenden som fått ett visst antal tidigare avslag pga. oseriös arbetsgivare eller skenanställning bland ärenden som beviljats trots tidigare avslag med denna avslagsorsak

Anm.: Figuren visar den kumulativa fördelningen av tidigare avslag, vilket innebär att varje punkt på kurvan representerar andelen ärenden som har fått ett visst antal avslag eller färre. Ju högre upp på kurvan, desto fler ärenden har ackumulerats inom det angivna antalet avslag.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets data 2023–2024.

Att arbetsgivaren inte hade någon inrapporterad arbetsgivaravgift någon av de 3 månaderna före beslut om arbetsstillstånd var den näst vanligaste riskindikatorn och förekom i 1 084 (2,0 procent) ärenden. Nästan en tredjedel av de som helt saknade inrapporterad arbetsgivaravgift fick en beviljad ansökan.

När det gäller övriga riskindikatorer förekom de i 1 165 (cirka 2,3 procent) ärenden. Beviljandegraderna är under 30 procent för de flesta av dessa övriga uppgifter.

1.3 Analyspopulation 2 – kontroll av arbetsinkomst i förlängningsärenden

Syftet med att ta fram analyspopulationen var att identifiera en riskpopulation av förlängningsärenden där risken var högre att Migrationsverket inte hade gjort slagningar mot Skatteverkets inkomstregister, trots att möjligheten fanns. Denna riskpopulation användes i sin tur för att ta fram ett urval av ärenden till aktgranskning där vi undersökte om slagningar hade gjorts i dessa ärenden.

1.3.1 Analyspopulation

Vi undersöker om ovanstående villkor är uppfyllda genom att undersöka följande register: Migrationsverkets register, Arbetsgivardeklarationer på individnivå⁷.

Följande krav för att ingå i urvalet ställs:

- Individer har inte haft ansökningar där arbetsgivarbyte skett mitt under pågående arbetstillstånd.
- Individen har minst 2 ansökningar om arbetstillstånd där den första blivit beviljad.
- Båda arbetstillstånd måste ha haft en arbetstillståndsperiod på minst 1 år; om förlängningen fått avslag är detta avslag med i urvalet.
- Beslut i förlängningsärendet fattades år 2023–2024.

Det totala antalet observationer i vårt urval blev 14 851 för åren 2023–2025.

1.3.2 Metod

I analysen identifierar vi förlängningsärenden där individens arbetsinkomst i föregående arbetstillstånd varit under 13 000 kronor i genomsnitt för arbetstillståndsperioden. Vi inkluderar alla ersättningar, oavsett vilken arbetsgivare de kommer ifrån, som är underlag för sociala avgifter och även eventuella inkomster från Försäkringskassan som är baserade på anställningen, såsom sjukpenning, föräldrapenning mm. Vi tar inte hänsyn till vilken arbetsgivare ersättningarna kommer ifrån.

Om arbetsinkomsten är under 13 000 kronor finns en risk att lönen inte nått lönevillkor och försörjningskrav (både det nuvarande på 80 procent av medianlönen i Sverige och det gamla på 13 000 kronor).

Att arbetsinkomsten är under 13 000 kronor men ärendet ändå beviljats är en *riskindikation* på att slagning mot Skatteverkets inkomstregister ej gjorts.

Efter identifikation av ärenden enligt metod ovan tog vi ett slumpmässigt urval ur denna pool av ärenden. Urvalet blev 196 ärenden för att få 90 procents konfidens med 5 procents felmarginal. Vi undersökte hur ofta slagningar i Skatteverkets inkomstregister gjorts i dessa förlängningsärenden och om slagningarna också visade att förvärsinkomsten var under 13 000 kronor.

Efter cirka 60 akter fick vi en tydlig bild av att Migrationsverket hade genomfört kontroller och att slagningarna som handläggarna hade gjort ofta visade att individerna hade fått kontant ersättning som ej var underlag för sociala avgifter. Vi såg att ett och samma företag återkom i nästan alla ärendeakter vi hade börjat

⁷ Månadsvisa från 2019, årsbasis tidigare år. Preliminära arbetsgivardeklarationer.

undersöka. Efter samtal med medarbetare vid Migrationsverket kring dessa typer av fall framkom det att det förekommer att individer får arbetstillstånd som gäller i minst 1 år men att de enligt utstationeringsavtal reser ut ur och in i Sverige och endast jobbar några månader i Sverige för att sedan jobba utanför Sverige resten av arbetstillstandsperioden. Sociala avgifter behöver inte betalas om individen omfattas av särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK).

Det förekom även att individer hade arbetsinkomst några hundra kronor under 13 000 och att de varit sjukskrivna eller liknande och därmed ej fått 100 procent av sin lön. Vi valde att göra en kvalitativ bedömning av materialet och avslutade därmed aktgranskningen i förtid.

1.3.3 Deskriptiv statistik

Att arbetsinkomsten i föregående tillstånd var under 13 000 kronor förekom i ungefär 3 procent av granskade förlängningsansökningar med beslut 2023–2025⁸ som Riksrevisionen undersökt (tabell 4). När det förekom var beviljandegraden över 90 procent.

Tabell 4 Beviljade förlängningsansökningar där arbetsinkomst* var under 13 000 kronor i föregående arbetstillstånd, antal och andel (procent)

Beslutsår	Antal förlängnings- ansökningar undersökta	Ansökningar där lön som betalats ut till individ, oavsett arbetsgivare i föregående ansökan, var under 13 000 kronor	Beviljade ansökningar bland de med arbetsinkomst under 13 000 kronor
2023	7 608	309 (4)	309 (100)
2024	6 412	126 (2)	124 (98)
2025*	831	17 (2)	14 (82)
Totalt	14 851	452 (3)	447 (95)

Anm.: * Halvårsstatistik för 2025.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2025.

1.4 Analyspopulation 3 – efterkontroller av arbetstillstånd

I denna analys tar vi fram en population av arbetstillstånd där det fanns starka indikationer på att arbetsgivaren, som arbetskraftsinvandraren arbetar hos enligt tillståndet, var oseriös eller inte längre är aktiv som arbetsgivare.

1.4.1 Analyspopulation

Följande krav för att ingå i urvalet ställs:

- Arbetstillståndet ska haft en tillståndperiod som löpt någon gång under år 2023–2025.⁹

⁸ År 2025 avser ej helårsstatistik.

⁹ Tillståndet kan alltså ha börjat löpa 2022 men får ej ha löpt ut före januari 2023.

- De efterkontrollsärenden som undersöks måste ha startat under perioden 2023–2025.
- Ett organisationsnummer måste finnas kopplat till arbetstillståndet. Av 81 046 ärenden exkluderades 213, vilket motsvarar 0,3 procent.

Det totala antalet observationer i vårt urval blev 80 833.

1.4.2 Riskindikatorer

Indikatorerna som vi använder oss av är följande:

1. Arbetsgivaren har blivit avregistrerad från Arbetsgivarregistret under det pågående arbetstillståndet.
2. Arbetsgivaren har blivit avregistrerad från F-skatt under det pågående arbetstillståndet.
3. Arbetsgivaren är i en pågående eller avslutad konkurs under det pågående arbetstillståndet.
4. Arbetsgivaren är i en pågående eller avslutad likvideringsprocess under det pågående arbetstillståndet.
5. Arbetsgivaren som har ett pågående arbetstillstånd knutet till sig har under det pågående tillståndet samtidigt fått avslag i andra ansökningsärenden för arbetstillstånd pga. att det bedömts att arbetsgivaren är oseriös eller att skenanställningar förekommer.

Alla indikatorer som vi använt i vår analys är alltså händelser som inträffat medan arbetsgivaren hade aktiva arbetstillstånd kopplade till sig. Kravet vi ställt för att indikatorn ska gälla är att händelsen kopplad till indikatorn ska ha inträffat som tidigast år 2023 då efterkontroller började genomföras kontinuerligt av Migrationsverket.

1.4.3 Deskriptiv statistik

Vår analys visar att ingen efterkontroll hade gjorts i 88 procent av arbetstillstånden som hade någon av våra indikatorer för oseriös arbetsgivare eller inaktiv arbetsgivare (tabell 5).

Tabell 5 Antal och andel (procent) arbetstillstånd 2023–2025 med och utan riskindikator samt med och utan startad efterkontroll

	Ingen efterkontroll	Efterkontroll startad	Totalt
Ingen indikator	79 073 (99)	1 170 (1)	80 243 (100)
Har indikator	520 (88)	70 (12)	590 (100)
Totalt	79 593 (98)	1 240 (2)	80 833 (100)

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2025.

Avslag på grund av oseriös arbetsgivare eller skenanställning var den vanligaste indikatorn för de arbetstillstånd vi identifierat där någon av våra indikatorer förekom (tabell 6).

Tabell 6 Antal och andel (procent) arbetstillstånd under 2023–2025 med någon indikator för oseriös eller inaktiv arbetsgivare

	Ingen efterkontroll	Efterkontroll startad	Totalt
Inte fått avslag oseriös arbetsgivare men har annan indikator	100 (95)	5 (5)	105 (100)
Fått avslag oseriös arbetsgivare	420 (87)	65 (13)	485 (100)
Totalt	520 (88)	70 (12)	590 (100)

En efterkontroll ledde till ett startat återkallelseärende i 26 procent av fallen. Antalet efterkontroller som hade någon av våra indikatorer var relativt litet, men andelen som ledde till återkallelseärende var 12 procentenheter och statistiskt signifikant¹⁰ högre än för ärenden utan indikator.

Tabell 7 Antal och andel (procent) arbetstillstånd med och utan riskindikator där ett återkallelseärende har startats efter en efterkontroll

	Inget återkallelseärende startat vid efterkontroll	Återkallelseärende startat vid efterkontroll	Totalt
Ingen indikator	783 (75)	259 (25)	1 042 (100)
Har indikator	42 (63)	25 (37)	67 (100)
Totalt	825 (74)	284 (26)	1 109 (100)

Anm: Vi har exkluderat arbetstillstånd där inget beslut i efterkontrollsärendet har tagits.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2025.

Resultaten är liknande när vi i stället använder beslut om återkallelse som utfallsmått.

Tabell 8 Antal och andel (procent) arbetstillstånd med och utan riskindikator där ett beslut om återkallelse har tagits efter en efterkontroll

	Inget beslut om återkallelse efter inledd efterkontroll	Beslut om återkallelse efter inledd efterkontroll	Totalt
Ingen indikator	839 (85)	151 (15)	990 (100)
Har indikator	44 (73)	16 (27)	60 (100)
Totalt	883 (84)	167 (15)	1 050 (100)

Anm.: Vi har exkluderat arbetstillstånd där inget beslut i efterkontrollsärendet har tagits och där inget beslut i återkallelseärende tagits efter ett startat återkallelseärende.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets och Statistiska centralbyråns data 2023–2025.

¹⁰ Med 95-procentig konfidensnivå, p-värde 0,04.

I tabell 9 redovisas återkallelseorsaker för återkallelseärenden med beslut och som startats efter en efterkontroll.

Tabell 9 Antal och andel (procent) beslut i återkallelseärenden som föranletts av efterkontroll

Beslut i återkallelseärende	Antal	Andel
Oriktiga uppgifter, skenanställning, oseriös arbetsgivare, lön ej tillräcklig	24	11
Anställning ej påbörjad eller upphört	96	43
Ingen återkallelse eller avskrivet	58	26
Övriga återkallelseorsaker	47	21
Totalt	225	100

Anm.: Vi har exkluderat arbetstillstånd där inget beslut i återkallelseärende tagits efter ett startat återkallelseärende och efterkontroll.

Källa: Riksrevisionens beräkningar, Migrationsverkets data 2023–2025.

2 Aktgranskning av ansökningsärenden

2.1 Syfte och urval

Syftet med aktgranskningen var att granska hur vanligt det är att fördjupade utredningar görs, samt vilka typer av utredningsåtgärder som i så fall används. Enligt Migrationsverkets rutiner ska fördjupade utredningar ske dels i förstagångsärenden inom de utredningskrävande branscherna, dels i samtliga ärenden där det finns indikatorer på att något inte stämmer.

Med fördjupad utredning menas sådana utredningsåtgärder och bedömningar av handlingar som inte är en obligatorisk del av handläggningen i samtliga ärenden. Till detta räknas både bedömning av handlingar som skickas in med ansökan, till exempel räkenskapshandlingar i utredningskrävande ärenden, och kompletterande kontroller som görs av handläggaren, till exempel i form av inhämtande av kontoutdrag från sökande.

Urvalet för vår granskning består av ett slumpmässigt urval av 161 ärenden från en riskpopulation där arbetstillstånd beviljats och där vi har identifierat någon av följande indikatorer:

- Arbetsgivare har tidigare avslag pga. skenanställning eller oseriös arbetsgivare.
- Arbetsgivare har nyligen getts avslag pga. ekonomisk oförmåga.
- Arbetsgivare har ingen inrapporterad arbetsgivaravgift 3 månader före beslut.
- Bolaget finns inte registrerat hos Skatteverket vid beslut.
- Arbetsgivare har inlett/avslutat konkurs eller har beslutad/avslutad likvidation.
- Arbetsgivare är ej registrerad som arbetsgivare vid beslut.
- Arbetsgivare har ej F-skatt vid beslut.

Samtliga indikatorer är sådana som bör ha varit synliga för handläggaren under handläggningen av ärendet och därmed bör ha resulterat i en fördjupad utredning. Det slumpmässiga urvalet ger 90 procents konfidens med cirka 6 procents felmarginal.

2.2 Resultat

Granskningen visar att fördjupade utredningsåtgärder finns i 46 procent (74 stycken) av de granskade ärendena.

Tabell 10 Antal och andel (procent) fördjupade utredningar

Fördjupade utredningsåtgärder	Antal	Andel
Förekommer i ärendet	74	46
Förekommer ej i ärendet	87	54
Totalt	161	100

I tabell 11 redovisas hur ofta olika fördjupade utredningsåtgärder förekommer i de granskade ärendena. Övriga fördjupade kontroller är vanligast förekommande, följt av räkenskapshandlingar. Resterande utredningsåtgärder är mindre vanliga.

Tabell 11 Typ av fördjupad utredningsåtgärd, antal och andel (procent)

Typ av fördjupad utredningsåtgärd	Antal	Andel av totala antalet ärenden
Övrig fördjupad kontroll*	42	26
Räkenskapshandlingar	34	21
Försäkringsintyg	12	7
Skattekontoutdrag	10	6
Muntlig utredning**	10	6
Bankkontoutdrag AG	7	4
Bankkontoutdrag sökande	7	4
Avtal pågående eller kommande uppdrag	1	1

Anm.: * Övriga kontroller inkluderar bl.a. intyg från Försäkringskassan, bostadsintyg, övriga intyg samt skriftliga frågor. ** Muntlig utredning inkluderar kortare fysiska intervjuer eller telefonintervjuer med sökande eller arbetsgivare (8 stycken) och längre fysiska intervjuer med sökande (2 stycken).

I tabell 12 visas förekomsten av fördjupade utredningsåtgärder beroende på typ av ärende. Bland de granskade ärendena kan konstateras att fördjupade utredningsåtgärder är vanligare i utredningskrävande ärenden; av dessa har 73 procent utsatts för fördjupad kontroll jämfört med 30 procent av ärenden som inte räknas som utredningskrävande.

Tabell 12 Antal och andel (procent) fördjupade utredningar i utredningskrävande och ej utredningskrävande ärenden

Ärenden där fördjupade utredningsåtgärder har gjorts	Antal	Andel
Ej utredningskrävande	32	30
Utredningskrävande	43	73

Granskningen visar att antingen den sökande, arbetsgivaren eller bägge i en majoritet av ärendena har använt sig av ett ombud. Vanligast är att företaget som ansökan gäller har kollektivavtal.

Tabell 13 Antal och andel (procent) ärenden där ombud används och där företaget har kollektivavtal

Ärenden där ...	Antal	Andel
... ombud används	94	58
... företaget har kollektivavtal	101	63*

Anm.: *Att jämföra med en kollektivavtalstäckning på 88 procent på hela arbetsmarknaden. Medlingsinstitutet, "Nästan alla stora företag har kollektivavtal", hämtad 2025-09-26.

Ett fackligt yttrande har inkommit i majoriteten av de granskade ärendena, och det vanligaste är att facket tillstyrker anställningen. Vi noterar att det är ovanligt att handling från facket saknas helt samt att en vanlig orsak till att facket svarat att de avstår från att yttra sig är att kollektivavtal saknas. Det är betydligt vanligare att fackligt yttrande saknas i ärenden där kollektivavtal saknas. Det noterades även att det, när yttrande saknas eller facket avstår från att yttra sig, är ovanligt att handläggare kontaktar facket för rådfrågning kring lönenivå och övriga villkor. I stället används information från SCB:s lönestatistik.¹¹

Tabell 14 Utfall av fackligt yttrande, antal och andel (procent)

Fackligt yttrande	Antal	Andel
Tillstyrker	90	58
Avstyrker	21	14
Avstår från att yttra sig/yttrande saknas	44	28
Totalt	155*	100

Anm.: * Uppgift saknas i 6 ärenden.

¹¹ Genomsnittlig månadslön i 90:e percentilen uppdelat på yrke (SSYK 2012). Statistiska Centralbyrån, "Genomsnittlig månadslön och lönespridning efter sektor, yrke (SSYK 2012) och kön. År 2023–2024", hämtad 2025-09-26.

Referenslista

Ekobrottsmyndigheten, "Checklista: Undvik oseriösa aktörer",
<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/checklista-undvik-oseriosa-aktorer/>, hämtad 2025-06-01.

Polismyndigheten, *Finanspolisen informerar – falska individuppgifter*,
Polismyndigheten, 2024.

Medlingsinstitutet, "Nästan alla stora företag har kollektivavtal",
<https://www.mi.se/nyheter/2024/nastan-alla-stora-foretag-har-kollektivavtal/>, hämtad 2025-09-26.

Statistiska Centralbyrån, "Genomsnittlig månadslön och lönespridning efter sektor, yrke (SSYK 2012) och kön. År 2023–2024",
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0110_AM0110A/LoneSridSektYrk4AN/?loadedQueryId=151301&timeType=top&timeValue=1,
hämtad 2025-09-26.